

Tytuł: Zaburzenia ze spektrum autyzmu – co wiemy w 2023 r.? / Autism spectrum disorder – what do we know in 2023?

Słowa kluczowe: DIAGNOZA AUTYZMU TERAPIA AUTYZMU WCZESNE WSPOMAGANIE ROZWOJU

Keywords: AUTISM DIAGNOSIS AUTISM THERAPY EARLY CHILDHOOD DEVELOPMENT SUPPORT

Autorzy:

Magdalena Castello-Rokicka - <p>Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa</p>

Barbara Remberk - <p>Klinika Psychiatrii Dzieci i Młodzieży, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa</p>

Streszczenie:

Rozpowszechnienie zaburzeń ze spektrum autyzmu (ang. autism spectrum disorder, ASD) wynosi od 0,7 do 3% populacji. Jest to zaburzenie neurorozwojowe, zatem objawy mogą być widoczne już we wczesnym dzieciństwie. Wsunięcie podejrzeń ASD jest możliwe w gabinecie lekarza pediatry. Oceny przesiewowe matych dzieci ułatwiają dostępne narzędzia kwestionariuszowe. Pełna diagnoza powinna być wynikiem zastosowania przez zespół multidyscyplinarny wystandaryzowanych testów i analizy funkcjonowania pacjenta.

W postępowaniu terapeutycznym ASD udokumentowano skuteczność szeregu interwencji psychospołecznych. Opieka powinna mieć charakter kompleksowy. Badania wskazują na znaczenie oddziaływań dotyczących mowy i języka, komunikacji społecznych i interwencji behawioralnych. Farmakoterapia w ASD jest postępowaniem drugiego rzutu. W przypadku nieskuteczności rekomendowanych oddziaływań rodzice niekiedy sięgają po interwencje nieodzwierciedlające aktualnej wiedzy medycznej. Niektóre z tych działań mogą być szkodliwe. Dziecko z ASD wymaga także opieki ogólnopediatrycznej. Orodkiem udzielającym świadczeń zdrowotnych powinien być wiadomy trudności takiego pacjenta. Dostosowanie otoczenia i sposobu komunikacji do potrzeb dziecka pozwoli na poprawę współpracy.

Standardy Medyczne/Pediatrics 2023, T. 20, 137-146

Abstract:

Autism spectrum disorder (ASD) prevalence is estimated to be about 0,7%-3% worldwide. Symptoms may be observed already in early childhood. ASD suspicion may be raised in the pediatric primary care setting. Validated questionnaires are useful tools for ASD screening in toddlers. The definite diagnosis should be a result of standardized tests' administration and case analysis in a multidisciplinary therapeutic team.

Numerous psychosocial interventions has been proven to be effective in ameliorating ASD symptoms. Multidisciplinary care should be provided.

Important areas are speech and language therapy, social communication and behavioural interventions. Pharmacotherapy is in ASD a second-choice procedure.

If the standard care is ineffective, parents sometimes look for alternative treatment methods. Some of them may be detrimental.

Child with ASD diagnosis needs also a general paediatric care. The site staff should be aware of specificity of working with ASD patients. Environment adjustment and augmented communication may facilitate the patient's cooperation.

Standardy Medyczne/Pediatrics 2023, T. 20, 137-146